

Onderzoek invoering nieuwe kleineondernemersregeling

1. Inleiding

Met ingang van 1 januari 2020 is de nieuwe kleineondernemersregeling in werking getreden. Deze nieuwe kleineondernemersregeling (hierna: "nieuwe KOR") vervangt de oude kleineondernemersregeling (hierna: "oude KOR"). De oude KOR bestond uit twee onderdelen: een degressieve belastingvermindering en een mogelijke ontheffing van bepaalde administratieve lasten. De nieuwe KOR is een facultatieve omzetgerelateerde vrijstellingsregeling van omzetbelasting. Het gaat hierbij met name om de omzet die een Nederlandse ondernemer behaalt met leveringen van goederen en diensten die, zonder toepassing van de KOR, belast zijn in Nederland.

De omzetting van de oude KOR naar de nieuwe KOR is geregeld in de Wet modernisering kleineondernemersregeling.¹ In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel heeft het kabinet het voornemen aangekondigd om het gebruik van de nieuwe KOR na het eerste jaar van inwerkingtreding in kaart te brengen. Het doel van dit onderzoek is om een beeld te krijgen van het daadwerkelijke gebruik van de nieuwe KOR. De aandacht zal voornamelijk uitgaan naar het aantal meldingen voor toepassing van de nieuwe KOR, welke ondernemers kiezen voor de toepassing van de nieuwe KOR, de omvang en samenstelling van de groep ondernemers die geen gebruikmaakt van de nieuwe KOR en de budgettaire effecten. Hiervoor zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Hoeveel en welke ondernemers maken gebruik van de nieuwe KOR? Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de groep die gebruik maakte van de oude KOR en de groep die dat niet deed.
- Hoeveel en welke ondernemers maken geen gebruik van de nieuwe KOR, terwijl hun omzet dat wel toestaat?
- Is de omzetting van de oude KOR naar de nieuwe KOR budgettair neutraal geweest?
- Hoe hebben KOR-ondernemers de aan- en afmeldprocedure ervaren?
- Welke knelpunten doen zich voor in de aan- en afmeldprocedure bij de Belastingdienst?

Een specifieke groep die gebruik maakt van de KOR zijn eigenaren van zonnepanelen, die voor de btw kwalificeren als ondernemer. In de praktijk maken zij in het jaar van aanschaf van de zonnepanelen gebruik van hun recht op aftrek op voorbelasting, waarna zij voor de daaropvolgende jaren gebruik gaan maken van de KOR. Naar verwachting ondervindt deze specifieke groep geen effect van de overgang van de oude naar de nieuwe KOR. De (kwantitatieve) analyses in dit rapport hebben dan ook vooral betrekking op de ondernemers die geen zonnepaneelhouder zijn.

In hoofdstuk 2 worden de data en methoden omschreven. Hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4 bevatten de resultaten van respectievelijk de kwantitatieve en de kwalitatieve analyse. Tot slot komen de conclusies in hoofdstuk 5 aan de orde.

2. Data en methoden

Deze rapportage bevat zowel een kwantitatieve als een kwalitatieve analyse. In het kwantitatieve deel wordt gekeken naar het aantal meldingen voor toepassing van de nieuwe KOR en de aangiften omzetbelasting 2019 en 2020. Deze gegevens zijn afkomstig van de Belastingdienst. Door analyse van deze data kunnen de onderzoeksvragen over het aantal gebruikers en de budgettaire kosten van de nieuwe KOR beantwoord worden. Daarbij worden de resultaten vergeleken met de inschattingen die gemaakt zijn ten tijde van het wetsvoorstel.

In het kwalitatieve deel staat centraal de communicatie van de Belastingdienst naar ondernemers over de omzetting van de KOR en signalen en klachten die de Belastingdienst ontvangt van ondernemers over de nieuwe KOR.

¹ Kamerstukken II 2018-2019, 35 033, nr. 3.

3. Resultaten kwantitatieve analyse

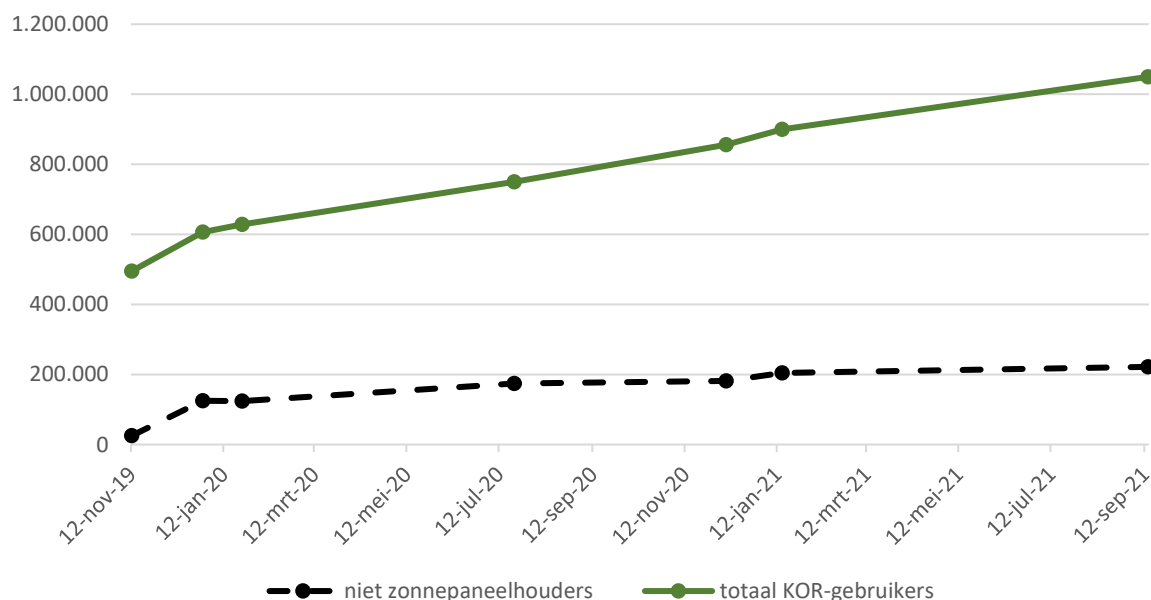
3.1 Gebruikers oude en nieuwe KOR

Wat de oude KOR betreft gaat het om twee groepen: ondernemers die gebruik maakten van de belastingvermindering in de aangifte en ondernemers die ontheven waren van administratieve verplichtingen. In 2019 hebben 269 duizend ondernemers (niet-zonnepaneelhouders) gebruik gemaakt van de belastingvermindering. Deze ondernemers hebben in 2019 €156 miljoen aan belastingvermindering genoten. Hiernaast waren er eind november 2019 495 duizend ondernemers ontheven van administratieve verplichtingen. Deze groep van 495 duizend ondernemers bestond uit 470 duizend zonnepaneelhouders en 25 duizend niet-zonnepaneelhouders.

De Wet modernisering kleineondernemersregeling voorzag in een overgangsregeling. Ondernemers die eind 2019 ontheven waren van administratieve verplichtingen zijn automatisch overgezet naar de nieuwe KOR. Voor de andere ondernemers (inclusief de toenmalige KOR-ondernemers) werd de mogelijkheid geboden om vanaf 1 juni 2019 een melding te doen van het toepassen van de nieuwe KOR. Indien een ondernemer zich vóór 20 november 2019 had aangemeld, kon hij vanaf 1 januari 2020 gebruikmaken van de nieuwe KOR. Ongeveer 100 duizend ondernemers (niet-zonnepaneelhouders) hebben dit tijdig gedaan. Ondernemers die zich later hadden aangemeld konden met ingang van het daaropvolgende kwartaal van de nieuwe KOR gebruikmaken.

Gedurende 2020 is het aantal KOR-gebruikers, niet-zonnepaneelhouder, gestegen tot 205 duizend in januari 2021 (zie figuur 3.1). Het aantal KOR-gebruikers, zonnepaneelhouder, is in diezelfde periode gestegen van 470 duizend tot 695 duizend in januari 2021. De omvang van deze groepen is gedurende 2021 nog gestegen tot 222 duizend niet-zonnepaneelhouders en 830 duizend zonnepaneelhouders in september 2021. Voor de analyse wordt uitgegaan van de stand van 1 januari 2021.

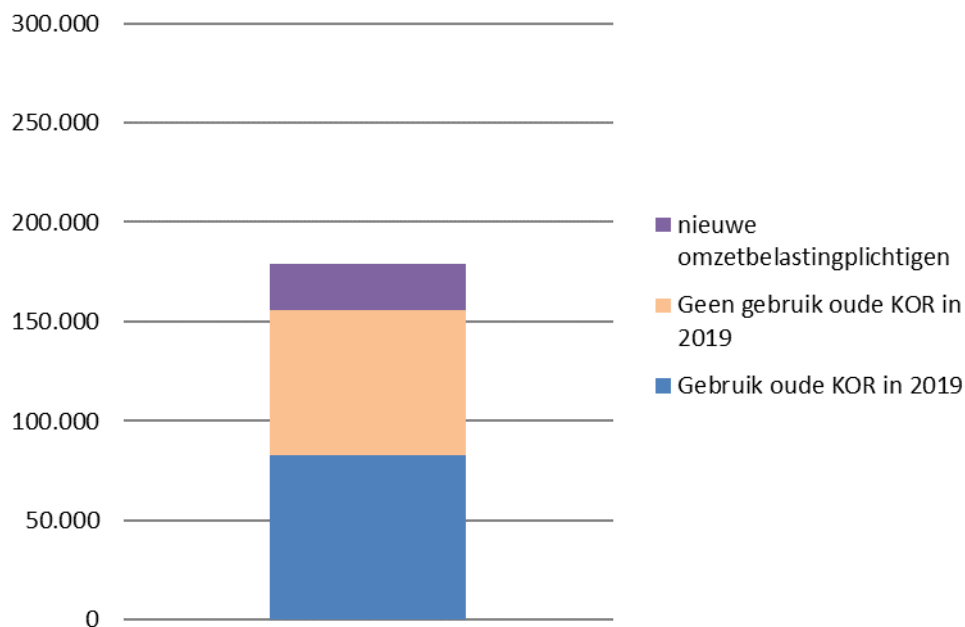
Figuur 3.1 Aantal KOR-gebruikers (ontheven van administratieve verplichtingen)

Bij het wetsvoorstel was het aantal ondernemers, niet-zonnepaneelhouders, dat zou opteren voor de nieuwe KOR ingeschat op 194 duizend. Als we hier nog een correctie op toepassen voor de stijging van het aantal omzetbelastingplichtigen sinds de raming komt de inschatting voor het totaal aantal KOR-gebruikers aardig in de buurt van het werkelijke aantal gebruikers. Figuur 3.2 toont een uitsplitsing van de gebruikers van de nieuwe KOR exclusief de ongeveer 25.000 ondernemers die reeds ontheven waren. Vergeleken met de raming uit 2017 is het aandeel overstappers (blauwe

staaf) lager dan verwacht, terwijl het aandeel nieuwe gebruikers juist hoger ligt dan de inschatting van toen. In paragrafen 3.2. en 3.3 wordt nader ingegaan op deze verschillen en wordt de keuze voor gebruik van de nieuwe KOR geanalyseerd voor respectievelijk ondernemers die in 2019 wel en niet gebruikmaakten van de oude KOR.

Figuur 3.2 Nieuwe KOR-gebruikers exclusief ontheven ondernemers

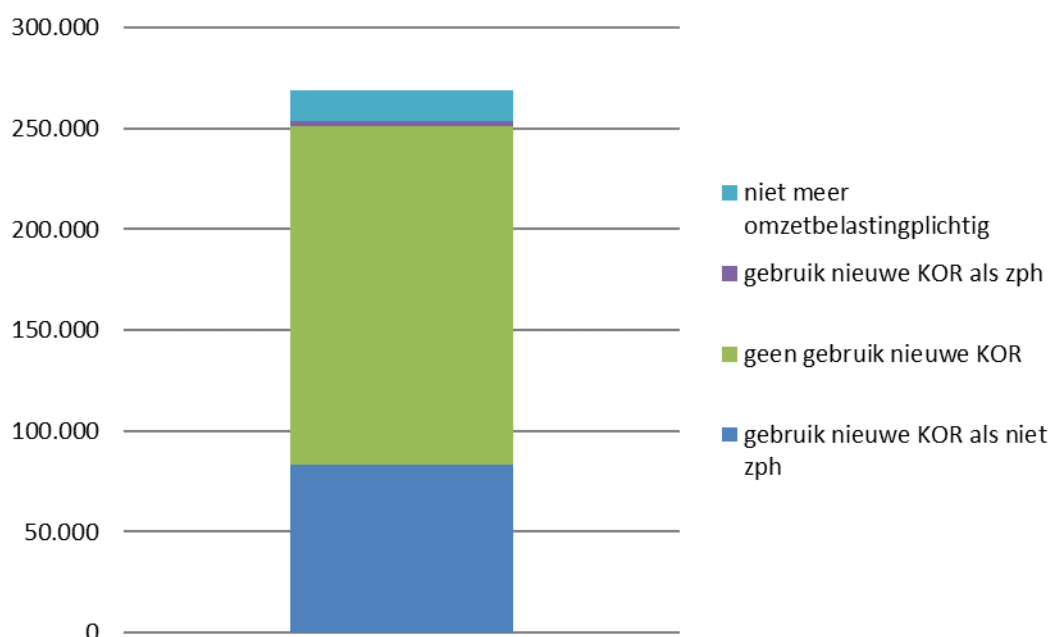

3.2 Analyse gebruikers van de oude KOR

Van de zonnepaneelhouders die eind 2019 ontheven waren van administratieve verplichtingen was 98% dat nog steeds in 2020. Van november 2019 tot januari 2021 zijn er nog 235 duizend zonnepaneelhouders bijgekomen die gebruikmaken van de nieuwe KOR. Het aantal ondernemers (niet-zonnepaneelhouders) dat ontheven was van administratieve verplichtingen bedroeg in november 2019 ongeveer 25 duizend. Hiervan was 91% in januari 2021 nog steeds ontheven van administratieve verplichtingen. Van de overige 9% is ruim de helft aangifte gaan doen en was de rest niet meer omzetbelastingplichtig.

Het aantal ondernemers dat gebruik maakte van de belastingvermindering in 2019 bedroeg 269 duizend (figuur 3.3). Hiervan heeft ongeveer 31% (83 duizend) geopteerd voor de nieuwe KOR. Bij de invoering van het wetsvoorstel werd uitgegaan van 41% (101 duizend van de 244 duizend KOR-gebruikers in 2017). Om dit verschil nader te duiden worden de belastingplichtigen die begin 2021 omzetbelastingplichtig en geen zonnepaneelhouder waren hieronder nader onderzocht.

Figuur 3.3 Status oude KOR gebruikers exclusief ontheven ondernemers

In tabel 3.1 wordt de groep oude KOR-gebruikers (alleen de groene en blauwe staaf in figuur 3.3) onderscheiden naar een aantal kenmerken, namelijk of de omzet onder of boven de grens van € 20.000 zit en of er per saldo omzetbelasting moest worden betaald. De potentiële nieuwe KOR-gebruikers zijn de ondernemers met een omzet minder dan € 20.000 en een saldo omzetbelasting ('OB') meer dan € 0. Immers, als de ondernemer per saldo omzetbelasting terugkrijgt is de KOR financieel niet of minder aantrekkelijk. Het aandeel potentiële belastingplichtigen binnen deze groep dat ook daadwerkelijk opteert voor de nieuwe KOR (40%, 70,2 duizend belastingplichtigen) is lager dan wat bij de raming werd verwacht (bijna 60%). Dit blijkt met name het geval in de sectoren detailhandel, horeca, zakelijke dienstverlening en overige dienstverlening. In andere sectoren, zoals de landbouw en de industrie, is juist meer geopteerd voor de nieuwe KOR dan verwacht.

Tabel 3.1 Gebruikers van de oude KOR in aangifte 2019 (x 1.000)

Kenmerken in aangifte 2019	Geen nieuwe KOR	Wel nieuwe KOR	Totaal
Omzet > 20.000	50,5	7,3	57,8
Omzet < 20.000 en saldo OB<=0	14,3	5,2	19,5
Omzet < 20.000, saldo OB>0	103,5	70,2	173,7
Totaal	168,3	82,8	251,0

3.3 Analyse niet-gebruikers van de oude KOR

Tabel 3.2 geeft een overzicht van alle omzetbelastingplichtigen die in 2019 aangifte deden, maar geen gebruik maakten van de oude KOR. De 72,4 duizend gevallen zijn degenen die heel 2019 aangifte hebben gedaan (zonder belastingvermindering oude KOR) en in 2020 gebruik zijn gaan maken van de nieuwe KOR. De groepen die in tabel 3.2 staan aangeduid met 'Geen gebruik nieuwe KOR' en 'Gebruik nieuwe KOR als niet zonnepaneelhouder', in totaal 1.724.671 omzetbelastingplichtigen, zijn nader onderzocht.

Net als in de vorige paragraaf wordt deze groep onderscheiden naar een aantal kenmerken (tabel 3.3). Opvallend is dat er een flinke groep is (38,2 duizend) met een negatief saldo omzetbelasting in 2019 en die vervolgens gebruik is gaan maken van de nieuwe KOR. Daarentegen is het aandeel in het gebruik van de potentiële gebruikers (omzet<20.000 en saldo OB>0) van de nieuwe KOR lager dan verwacht. Het aantal ondernemers dat in 2019 aangifte deed en geen gebruikmaakte van de oude KOR, maar wel geopteerd hebben voor de nieuwe KOR is hoger dan het aantal van 68 duizend dat in 2017 werd verwacht. Daar komen nog de 23 duizend nieuwe omzetbelastingplichtigen bij die voor de nieuwe KOR hebben geopteerd.

Tabel 3.2 Geen gebruik belastingvermindering oude KOR in aangifte 2019

	Aantal	percentage
Niet meer omzetbelastingplichtig	190.479	9,3%
Geen gebruik nieuwe KOR	1.652.237	80,8%
Gebruik nieuwe KOR als zonnepaneelhouder	126.386	6,2%
Gebruik nieuwe KOR als niet-zonnepaneelhouder	72.434	3,5%
Overig	3.164	0,2%
Totaal	2.044.700	100,0%

Tabel 3.3 Niet gebruikers van de oude KOR in 2019 (x 1.000)

Kenmerken in aangifte 2019	Geen nieuwe KOR	Wel nieuwe KOR	Totaal
Omzet > 20.000	1.118,9	7,5	1.126,4
Omzet < 20.000 en OB<=0	393,9	38,2	432,1
Omzet < 20.000, OB>0	139,4	26,8	166,2
Totaal	1.652,2	72,4	1.724,7

In vergelijking met de huidige KOR, is de nieuwe KOR verruimd tot alle rechtspersonen. Hierdoor kunnen ook rechtspersonen, zoals stichtingen, verenigingen en besloten vennootschappen, gebruikmaken van de KOR. Het aantal nieuwe gebruikers als gevolg van deze verruiming is destijds ingeschat op ongeveer zesduizend. Deze inschatting blijkt redelijk nauwkeurig. Van de ruim 72,4 duizend nieuwe gebruikers die in 2019 aangifte deden zijn er iets minder dan zesduizend rechtspersonen die geen gebruik konden maken van de oude KOR vanwege hun rechtsvorm. Hiervan is 68% een besloten vennootschap en 27% een vereniging of stichting.

3.4 Budgettaire kosten nieuwe KOR

In 2019 is voor €156 miljoen aan belastingvermindering verleend via de aangifte aan 269 duizend omzetbelastingplichtigen. In 2017 was dat nog €134 miljoen aan 244 duizend omzetbelastingplichtigen. Deze stijging van het aantal ondernemers met belastingvermindering is in lijn met de stijging van het totale aantal omzetbelastingplichtigen dat respectievelijk in 2017 en 2019 aangifte deed, namelijk ongeveer 10%. Het gemiddelde bedrag aan aftrek is met 6% gestegen.

Om de kosten van de nieuwe KOR te bepalen is een raming van de gemiddelde derving aan omzetbelasting nodig. Voor ondernemers die eerder gebruikmaakten van de belastingvermindering (83 duizend ondernemers) is uitgegaan van het saldo aan omzetbelasting in 2019. Voor de ondernemers die in 2019 geen gebruikmaakte van de oude KOR (72,4 duizend ondernemers) is de berekening complexer omdat een groot deel van deze groep per saldo omzetbelasting terugkreeg. Verondersteld mag worden dat deze ondernemers inmiddels wel omzetbelasting verschuldigd zijn, omdat anders de nieuwe KOR niet aantrekkelijk zou zijn. Hierbij is de inschatting dat de kosten per nieuwe KOR-gebruiker voor deze groep lager is ten opzichte van de groep die in 2019 wel omzetbelasting verschuldigd was. Van deze twee groepen is vervolgens het gemiddelde genomen van de kosten per gebruiker. Dit gemiddelde is ook toegepast op de groep nieuwe omzetbelastingplichtigen.

Op basis van het voorgaande worden de totale kosten (exclusief zonnepaneelhouders en exclusief de overige ondernemers die al ontheven waren van administratieve verplichtingen) geraamd op €148 miljoen, iets minder dan de €156 miljoen aan kosten van de belastingvermindering in 2019.

De raming van €148 miljoen kent echter onzekerheid, omdat deze kosten niet direct kunnen worden waargenomen, maar berusten op aannames op basis van aangiftegegevens 2019. De kosten van de groep van 25 duizend ondernemers die al in 2019 ontheven waren van administratieve verplichtingen zijn geraamd op €15 miljoen, zowel onder de oude als de nieuwe KOR. Daarmee bedragen de totale kosten van de nieuwe KOR en oude KOR € 171 miljoen respectievelijk € 163 miljoen.

4. Resultaten kwalitatieve analyse

Bij de uitvoering van de oude KOR was sprake van een aantal uitvoeringsproblemen die door de nieuwe KOR zijn ondervangen. De wijziging had mede tot doel om deze problemen te verminderen of weg te nemen. De nieuwe KOR is een vrijstellingsregeling en is minder foutgevoelig dan de belastingvermindering van de oude KOR. De belastingvermindering van de oude KOR leidde namelijk in veel gevallen tot herstelacties en toezichtactiviteiten. Daarnaast heeft de uitbreiding van de doelgroep van de nieuwe KOR naar rechtspersonen de uitvoeringsproblematiek, met name bij stichtingen en verenigingen, verminderd. In welke mate dat positief heeft uitgewerkt voor de algehele handhaving van de regels voor de omzetbelasting, zal over enkele jaren bij de integrale evaluatie van de nieuwe KOR worden gezien.

Bij de invoering van de nieuwe KOR zijn echter ook nieuwe knelpunten gebleken. Een aantal van de knelpunten hebben betrekking op de wijziging van de regeling en het ervaring opdoen met de werking ervan. De andere knelpunten zijn structureler van aard en houden vooral verband met de regels voor zogenaamde zonnepaneelhouders. Deze knelpunten worden hieronder nader besproken.

Communicatie over invoering nieuwe KOR

Begin 2020 zijn door organisaties van zelfstandige ondernemers signalen afgegeven over mogelijke onbekendheid van ondernemers met de nieuwe regeling en te late communicatie.² Vanaf eind 2018 is naar fiscale dienstverleners gecommuniceerd over de nieuwe KOR tijdens de Intermediardagen en op het Forum Fiscaal Dienstverleners. De externe communicatiecampagne is op 1 juni 2019 gestart met het aanbod van informatie en het aanmeldformulier op de website van de Belastingdienst, na de zomer gevolgd door een grote landelijke mediacampagne. Omdat de nieuwe KOR pas op 1 januari 2020 in werking trad en belastingplichtigen dan een handelingspropositie moeten krijgen, was een eerdere start van de massamedia communicatie niet zinvol/effectief. Met een campagne-effectonderzoek heeft de Belastingdienst vastgesteld dat eind 2019 76% van de doelgroep bekend was met de nieuwe KOR door de communicatiecampagne. Ook voor 2020 is een communicatieplan opgesteld met daarin aandacht voor bekendheid met de regeling en handavingscommunicatie.

Signalen en klachten van ondernemers

Voor het overgrote deel van de ondernemers die de nieuwe KOR toepassen zijn er geen problemen gebleken, maar bij bepaalde situaties zijn wel klachten ontvangen. Deze zien in belangrijke mate op de wettelijke termijn van vier weken voor de aan- en afmelding voor de nieuwe KOR en de minimale toepassings- en uitsluitingstermijn van drie jaar. Zo is er geklaagd over de onmogelijkheid om op een eerder gemaakte keuze over de toepassing van de nieuwe KOR terug te komen als de ondernemer zich pas na ingang van de nieuwe KOR realiseert liever niet te hebben deelgenomen.

Andere klachten houden voor het merendeel verband met de btw over zonnepanelen die eerst wordt teruggevraagd in relatie tot de systematiek van de nieuwe KOR. Dit zijn overwegend particulieren die zonnepanelen aanschaffen en hiermee ondernemer worden voor de omzetbelasting in verband met de levering van energie aan de energiemaatschappij. Door aanmelding voor de nieuwe KOR vanaf het jaar volgend op de aanschaf kunnen zij volstaan met één btw-aangifte voor de teruggaaf. Voor particuliere zonnepaneelhouders is voorzien in specifiek beleid en in een specifiek proces om hen zoveel mogelijk tegemoet te komen in de administratieve lasten.³ Desondanks blijft het lastig voor particulieren om te moeten voldoen aan btw-verplichtingen. Zij voelen zich vaak geen btw-

² Antwoorden schriftelijke vragen Ladders en Van Aartsen, 11 februari 2020, Aangangsel Handelingen, 2020Z00649.

³ Besluit van 16 december 2020, nr. 2020-24927, Stcrt 2020 nr. 62970.

ondernemer en ervaren de teruggaaf van btw op zonnepanelen als een subsidie. Dat de btw-verplichtingen in het geval van aanschaf van zonnepanelen ook voor particulieren gelden, is binnen de huidige wettelijke kaders niet op te lossen. Het demissionair kabinet heeft zich in Europees verband ingezet voor de mogelijkheid van een btw-nultarief voor de levering en installatie van zonnepanelen. In combinatie met de registratiedrempel, zie hierna, zou dit de mogelijkheid kunnen bieden om particuliere zonnepaneelhouders buiten de btw-verplichtingen te houden. Op dit moment wordt binnen de huidige wettelijke kaders zoveel mogelijk gedaan om tegemoet te komen aan de klachten.

Voor veel zonnepaneelhouders die deelnemen aan de nieuwe KOR is niet duidelijk dat toepassing van de nieuwe KOR betekent dat men bij de start van andere (zzp-)ondernemingsactiviteiten of een nieuwe investering in zonnepanelen geen btw kan terugvragen voordat men zich heeft afgemeld. Sinds de Belastingdienst hier klachten over ontvangt van burgers, is de voorlichting over de regeling op de website en bij de Belastingtelefoon sterk verbeterd. Ook wordt gewerkt aan middelen om de relevante informatie beschikbaar te stellen via derde partijen. De Belastingdienst ontwikkelt bijvoorbeeld een zonnepanelen btw-checker (een IT-rekentool) die ook aan leveranciers en branchen en belangenorganisaties ter beschikking zal worden gesteld.

Het proces voor de nieuwe KOR, en meer specifiek voor zonnepaneelhouders, wordt zoals alle processen bij de Belastingdienst gemonitord en verbeterd daar waar mogelijk, zoals door de digitalisering van het aanmeldproces voor zonnepaneelhouders en de introductie van een registratiedrempel bij een jaaromzet van maximaal € 1.800. Hierdoor hoeven o.a. burgers die een bestaand huis met zonnepanelen kopen en geen btw terug vragen zich niet meer aan te melden.⁴ Het desbetreffende beleidsbesluit dat op dit laatste ziet en terugwerkt tot 1 januari 2020 (datum inwerkingtreding KOR) is medio 2021 gepubliceerd.⁵ Ook is het digitale formulier voor aanmelding door een zonnepaneelhouder sinds medio 2021 beschikbaar, waarmee bij het aanmeldingsproces het gebruiksgemak is vergroot is en de kans op fouten is verkleind.

Met betrekking tot de aanvraagtermijn is inmiddels via een beleidsbesluit goedgekeurd dat voor zonnepaneelhouders de minimale termijn van vier weken niet van toepassing is bij aanmelding in de laatste vier weken van het jaar.⁶ Hierdoor kunnen zonnepaneelhouders bij aanmelding in het jaar van aanschaf van de zonnepanelen de KOR gebruiken per 1 januari van het jaar daaropvolgend en kunnen zij derhalve volstaan met één btw-aangifte in verband met de aanschaf. In het kader van de implementatie van de nieuwe EU-regels in de btw voor kleine ondernemers per 2025 wordt onderzocht of het mogelijk is de algemene aanvraag- en opzegtermijn en bijbehorende minimale toepassingsduur te verkorten, zodat er meer flexibiliteit komt voor ondernemers, met name ook voor een opzegging in verband met (de start van) nieuwe activiteiten/investeringen.

5. Conclusies

Het doel van dit onderzoek is inzicht krijgen in het gebruik en de knelpunten van de nieuwe KOR en de budgettaire aspecten van de overgang van de oude KOR naar de nieuwe KOR.

Een specifieke groep ondernemers die gebruik maakt van de KOR zijn de eigenaren van zonnepanelen. Net als in voorgaande jaren groeit deze groep gestaag door in aantal. Verder is de analyse vooral gericht op de niet-zonnepaneelhouders. Uit de beschikbare gegevens volgt dat het aantal gebruikers van de nieuwe KOR niet significant afwijkt van de inschatting die gemaakt is ten tijde van de invoering van het wetsvoorstel. Wel is zichtbaar dat het aantal overstappers van de oude naar de nieuwe KOR kleiner is dan verwacht, terwijl het aantal nieuwe KOR-gebruikers groter is dan verwacht.

De budgettaire kosten van de nieuwe KOR kunnen niet direct waargenomen worden en zijn daarom geraamd op basis van een aantal veronderstellingen. De geschatte kosten van € 171 miljoen zijn,

⁴ Verslag van een schriftelijk overleg Fiscaliteit, 23 april 2021, 31066, 818.

⁵ Besluit van 10 juni 2021, nr. 2021-12740, gewijzigd bij Besluit van 13 juli 2021, nr. 2021-15805.

⁶ Besluit van 23 november 2021, nr. 2021-19540, Staatscourant 2021, 47567.

rekening houdend met de onzekerheden, ongeveer gelijk aan de kosten van de oude KOR (€ 163 miljoen). Daarmee is de omzetting min of meer budgettair neutraal geweest.

Voor het merendeel van de ondernemers zijn geen problemen gebleken bij de invoering van de nieuwe KOR. De meest voorkomende klachten zien op de wettelijke aan- en afmeldtermijn van vier weken, de minimale toepassingsduur van de keuzes van drie jaar en de toepassing van de nieuwe KOR door zonnepaneelhouders. De zonnepaneelhouders blijven aandacht vereisen. De Belastingdienst heeft om die reden verschillende acties ondernomen om de hiervoor genoemde processen te verbeteren.